

ШЫН

СОВЕТ ЗВИЛЕЛИНИН КОММУНИСТИГ ПАРТИЯЗЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ
КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕТЕРИНИН, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫН
ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ СОВЕТТЕРИНИН ОРГАНЫ

1959

ИЮНЬ

13

СУББОТА

№ 117 (4345)

Өртөө 20 коп

Немец аалчылар Латвияда (1 арын).
БИСТИЦ ТӨРЭЭН ЧУРТУВУСТА (1 арын).
Дүк — бистин колхозтарыныстың болгаш совхозтарыныстың байлаа (1 арын).
Тыва область Советиниң ийги сессиясы (2 арын).
Улуг сорулгалар уран-чечен бедик мергежилди негеп турар (3 арын).

Букурузаның бедик дүжүдү дөш (3 арын).
Ногаа өстүрөр бригадалар (3 арын).
Редакцияга чагалар (3 арын).
Дүүнүгү почтадан (3 арын).
И. Рейди.—Эстонияда чаа чүтүдөр (3—4 арыннар).
Женева чөвүлүс хуралында июнь 10-ла А. А. Громикоңуң меделгел (4 арын).

Хлеб, чер болгаш Америка диктид холгалымы дөш демисел калбарып турар (4 арын).
Күрүениң академиктиг Улуг театрының белединиң АПШ-та гастролдары доозулган (4 арын).
Сибириниң эң шымык адытжылары (4 арын).

СУГГАРЫЛГА—БЕДИК ДУЖУТТУ АЛЫРЫН ХАНДЫРАР

Областың көдө ажил-агыйлының ажил-ишчилери чеди чылдың баштайгы чынын тарылгазын чогуур агротехниктиг хуулаа чорутуш, тарылганың нити планын 100,9 хуу, оң иштинде тараа култураларының планын 107,5 хуу күөстөгөн.

Ам бедик дүжүтүү салымнын шиптирлэриниң бир чутула чүтүлү—тараларының чайгы суггарылгазының үзө келген. Ам үдө колхозтарын, совхозтарын шадеринде баштай тарыттыган таралары, ылангы тарылга мурунун суггарылгазын чорутууларын черлерин ушутуштар суггарып негетиниң турар. Чамдык ажил-агыйлар бедик дүжүтүү өстүрүп аларында чайгы суггарылганы шиптирлэп ужурулузын шип билеп, ону организастыг чорутуп турар. Барыш-Хечик районун «Барыш» совхозу сөгүлгү хонутарда 82 га кукурузаны, 24 га кызыл-тасты болгаш 100 ажимга ситен шөдүп суггарган. Совхозтун дирекция чери суггарылганын темпизин дүргөдир дөш суггарыкчыларын санын улам көзүлдир хемчегин ап турар. Ол районун «Большевик», «Кызыл тараачы» колхозтарында суггарылга багай эвес чоруп турар.

Ол ышак Сүт-Хөл районун колхозтары суггарылга ажилчыне кичөөнгийн күшлөдиргенин демделгел чутула. Олар тарылга мурунун суггарылгазын 1300 ажимга шөдө чоруткан, ам чайгы суггарылганы организастыг чорутуп, 300 ажим ганы суггарганнар.

Шыгыш «Алан-Мадыр», «Шыгыш» колхозтарда хову бригадаларының бригадирлери өткөс-өөд, Бимба олар тараларының чайгы суггарылгазыне бригадаларының бештирлерин эки организастап турарлар. Колхозтар суггарыкчыларын резина иктер-биле хандырар хемчегин ап турар. СЭКП райкому болгаш райүксом 60 хүнерде чер-черге суггарыкчыларын хуралдарын эрттирип, суггарылганын темпизин дүргөдир, шынарлар бедилер айттырганын чутулажыр деп шиптирлэп.

Иччазала-даа областа суггарылга ажилы нити-биле эки организастаттыркан, харын чачык райондар бо айттырганын чутулажа көрбей турар деп шуут чутулажыр херек. Обласка бо чалын 160 муң километр хире суггарылга четкилерин септеп аштар турган болза оң чүтүг дөш кезин хирези күөстөгөн.

Чаа-Хөл, Чөөн-Хемчик, Улуг-Хөл, Бай-Тайга болгаш өске-даа райондар бедик дүжүт алырында шуут идегидил суггатыг черлерин тарылгаларын калбартырчы, халас агып чылар суггарып ажилчыларче шовууг кичөөнгийн салдымай турар. Чаа-Хөл районда Аймырлыгын, Терезиниң улуг бугалары каш чылдың иштинде ажилаттырмай келген болгаш ам-даа ажилалга киирбөөн. Ол районда өске-даа хой суггарылга четкилерин шуут бүдүргенге четкилээр. Район тарылга мурунун суггарылгазының планын шуут үскөн болгаш ам чайгы суггарылгазын күшүл мобилизаставаан. Ол ышак суг талзы-биле көчүтү байлаа Бай-Тайга район

Немец аалчылар Латвияда

Германияның Социалисттик чамгыс-ай партиязының ТК-зының Бирги секретары В. Ульянов, ГДР-ның Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы О. Гротеваль, ГДР-ның партия-казак төлөөлериң өске-даа кескиңиери Совет Латвияның найысылалы — Ригага июнь 9-та чедер берген.

СЭКП ТК-ның Бирги секретары, ССРЭ-ның Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. С. Хрушев немец аалчылар-биле кады ында чедер берген. Келген аалчыларын байрлалдык-биле уткуп алган.

Ригага чедер бергениниң соон дарый партия-казак төлөөлери республиканың удурутукчуларыга ужуражып чораван.

Хоорайның улуг баштыкчының адим элэлээн топ кудумчуулаа тургустунган, В. И. Ленинге тараскаалды баарыга ол-ла хун немец аалчылар чектер салган.

Июнь 9-тун кезжээнде ГДР-ның партия-казак төлөөлери СЭКП ТК-ның Бирги секретары, ССРЭ-ның Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. С. Хрушев Риганың далай казызында турган черинге аалал чораваннар.

Июнь 10-тун эртенинде немец аалчылар Риганың удурутукчулар-биле танышкан. В. Ульянов, Н. С. Хрушев, төлөөлериң кескиңиери бугурулгелериниң хестерин кепип, бугурулгелер чорудууларын сонуурган көргөн.

Июнь 11-ниң эртенинде В. Ульянов болгаш Н. С. Хрушев партия-

суггарылгаже база кичөөнгийн сал-бастаан, эрчи бугаларың суггарып алаа-ла төктүп чалдып чыгылаар. Бо чептестер болза колхозтарын, совхозтарын удурутукчуларын, оларын агрономдарын, бригадирлериниң бедик дүжүтү алырында суггарылганың шиптирлэп ужурулузын чедир үнелеп көрбей, агаар-бөйлүстүн болуушунунга илеп олурарын херечилеп турар. Иччазарга бо кыжын хар чута болганында чериниң эл-шынны өзөөш, өрткөн чылга болзага чазе элек эвес болуп турарын болаар херек. Оон ылай СЭКП райкомдары, райүксомдары, районнарның көдө ажил-агый инспекциялары суггарылгаже кичөөнгийн кошкаткан. СТС-тер, МТС-тер болгаш суг ажил-агый черлери колхозтарга чогуур дуза чедирбей турарын база айтса чогуур.

Областың көдө ажил-агыйлының ажил-ишчилериниң бо чылгы социалисттик хүлээлгенине 60 муң гектар шөдө суггарылга четкилин чорутуучу болгаш суггатыг черлерин ийи катап суггарып хандырар. Гектар бүртүзүлгөн ортумаа-биле тараа култураларының 17 центнерден, кукурузаның ногаан массазының 300 центнерден өзөөш эвес дүжүтүп алыр дөш.

Бо сорулганы чедип алырында суггарылга улуг ужурулузын. Иччазар суггарылгаже ам кол кичөөнгийн салыр ужурулг. Колхозтарын, совхозтарын хову ажилын бригада бүртүзүлгө дүжүлгүлү суггарыкчыларын доктамаа тургузура, оларын чепсес-херекселдер-биле хандырар эргежөө чутула. Кижин күжүн мобилизастап турган, ам ажилаттырмай турар суггарылга бугаларының суун дүргөн башыр ажилчыларының хемчөөн алыр. Суггарылганың темпизин дүргөдир-биле суггарыкчыларын дун-хунде ийи эелеч-биле тургузары чутула.

Оон-биле кады суггарылганын шынарчыне кол кичөөнгийн салыр. Бир эвес суггарылганын шынары башырар, бир-дөш эвес суггарылганын болза, тараларының үнүжү-даа, быжым-даа чангыс айл эвес болуп, дүжүт ажаап алышкынының ажилын бергеледир алаарын суггарыкчы бүртүзүлгө угаалыр, олардан негелдени дымдар херек. Колхозтарын, совхозтарын болгаш районнарның көдө ажил-агый инспекцияларының агрономдары суггарылганын шынарын суггартыган участок бүртүзүгө кынап көөр ужурулг.

Чүтүг тараа култураларын, кукурузаны эвес, а картофельди, ногааларын, мал чеди шери тарылгаларын суггарыкчы база күштү салыр. Суггарыкчыларга толгарай омагаларын берип, оларын арзынга социалисттик чарышты калбартыр, эки суггарыкчыларын ажилының дүжүлгөзүн негтердир чутула.

Чогуур айүндө болгаш шынарлыг суггарылга бедик дүжүтү өстүрүп аларының бир идегидил чүтүлү болур. Иччазар районнарның суггарыкчы-ла болур черлеринде суггарылга ажилын чачык тарылга биле бир дөш хайнышкының организастаар херек.

Бистин Төрээн чуртувуста

Москваның заводтары школачылар-биле болгаш студентилер-биле ужуражырынга белеткенип турар

Москва хоорайның улус ажил-агый чөвүленин школань ажил-агый-биле харылдазын быжылаар дугайында болгаш ССРЭ-де улус өөредилгениң системазын улам ылдай сайзырадыр дугайында хой-лууну күөсөдир талзы-биле хемчеглери ажилдап кылган. Улус ажил-агый чөвүленин доктаалын бугулар найысылалың заводтарында болгаш фабрикаларында нити билгилниң ортумаа школарынның 9—11 класстарының өөренкичлери, техникумнар сургууларынның болгаш дөш өөредилге черлериниң студентилериниң бүдүрүлгө өөренкич ажилдар черлерин быжылап каан.

Улус ажил-агый чөвүленин бүдүрүлгө черлеринде 145 школарын өөренкичлери бүдүрүлгө өөредилгезин өртөр. Олардан чедип школарын Лихачев атыг автозавода быжылаан. 1959—60 өөредилге чылында алаа азым-бүрү тускай өртөмөри 210 өөренкичлер шипгөдүп алыр, ыччазарга чеди чылды сөзүлдүрүп ол сан бөрик 2800 кижин чедир өөр. Үш школазын күрүениң бир дугаар полиши-ник заводуга, ийи школань Органоникде атыг станок заводуга быжылаан. Күш-ажыкчы чачыкчыларын шипгөдүп алыр талзые школачыларын металлургия, мебель, иди, медицина, полиграфия,

радио болгаш электротехниктиг улеттирүп, прибор туудушкунунун бүдүрүлгө черлеринде база быжылаан. 1959—62 чылдарда ЗИЛ-ге, «Станолитте», «Кызыл пресняга», «Кызыл мазырга», «Метромтеге» болгаш өске-даа чамдык заводтарга школачыларын бүдүрүлгө өөредир-биле өөредилгениң 24 участктарын тургузар деп шиптирлээн.

Өөренкичлери шуут-ла бүдүрүлгө өөредир чорутуу организастыг аргаам чок чамдык бүдүрүлгө черлери боттарының шөдөп турар колхозтарында өөредилге чектерин организастаарының хемчеглери ап турар.

Нити билгилниң ортумаа школазын дооскан элээн урууларын болгаш аныктарын тускай мергежилдерге өөредилгениң планын улус ажил-агый чөвүленин быжылаан.

9—11 класстарының өөренкичлери болгаш ортумаа школань дооскан аныктар 150 ажим тускай мергежилдерге өөренип азыр. Улус ажил-агый чөвүленин системазында 48 техникумнар бар, оларын сургууларының иргүл-лайм-ла бүдүрүлгө ажилдашмаан, техниктиг өртөм билгилерин чедип алыр. Сентябрь 1-ден эгелээш оң четкини алтыр. Станок-херекселер техникумуңуң кезжөө салбырын ажилдары, Пресняның машин-

на туудушкун заводуга оң филиал-салбырын организастаары, ышак ажилдап кылар улеттирүп бүтү-эвилелдин заочный техникумуңуң консультация чорудар черин Москваның модель эштер № 1 комбинатында тургузары көрдүнгөн.

1959—60 өөредилге чынындап эгелээш бүдүрүлгө өөредилгениң кайгы өөредилге черлеринде чексанын сургууларын хулап алырыл дөш улус ажил-агый чөвүлени тодараткан.

Улус ажил-агый чөвүленин бүдүрүлгө черлеринде дөш өөредилге черлериниң 7.840 сургууларын ажилдар черлерин сентябрь 1-ге чедир белеткээр деп айткан.

Улус ажил-агый чөвүлени 9—11 класстарының өөренкичлериң дөш өөредилге черлериниң сургууларының, а ол ышак школа дооскан, бүдүрүлгө келген анык ажилчыларын бүдүрүлгө өөредилгезин удурутук болгаш тускай өртөм талзы-биле теоретиктиг консультацияларын олар-биле чорудар кылар инженер-техниктиг ажилдачыларын болгаш эң-не мергежилди ажилчыларын өөредилге чынындап эгелээш чедир тускайлаарын улус ажил-агый чөвүлени бүдүрүлгө черлериниң директорларына санаадаан.

(СЭТА).

Чуртта эң улуг дус бассейни

МНСК. (СЭТА). Белоруссияның география болгаш чер байлаларын камгалаарының кол эргелеш калып болгаш даг дустарының эң бай-лажыг черлерин тикчеп. Ол черлер болза Гомель болгаш Минск кластарың элээн хей кезин эжелеп турар, чуртта эң улуг дус бассейни болуп турар. Ол черде чиг эттин байлаа он-он миллиард тонна болуп турар.

Чеди чылдың планында Старобинниң калып дуузуңуң байлаан ажилдар чорук улуг ужурулузын болуп турар. Ол болза Совет Эвилелде эң улуг кулавырларын бир-дөш болур.

Шанчылл көргөн кулавырлар, тургустунуп турар улуг күштүг калып комбинатын кам-кам он чылдарда хандырдып болур.

БССР-ий география болгаш чер байлаларын камгалаарының эргелеш геолог-ишчилер ажилын үргүлчүлөп турар.

Бай кулавырлар болгаш калып дус байлаанын географтыг байлаанын таарымчалыг чорук чоокку үдө минералдыг кемчиңилге-биле чүтүг Белоруссияны, Прибалтиканы эвес, харын Россия Федерациязының чокк областарын хандырар.

„Театральная жизнь“ деп чаа журнал

РСФСР-ның Культура министр-ствозунун, Бүтү-россияның театр нити-ленин болгаш РСФСР-ның Чочалчылар эвилелиниң органы „Театральная жизнь“ деп чаа журнал чокта чаа Россия Федерациязында үнүп эгелээш.

Журналды театр ажилдачыларына, бот-тывынгыр уран-чүтүлүгүлү кирикчилерине болгаш көрүчүдөргө таарыштыр кылган.

Журналдың сорулганы болза Россия Федерациязының театр ажилының чырылары, эвилелешкен республикаларда болгаш даштыкыла театр уран-чүтүлгө болган эң-не чутула болушунуңарын ном-чукчуларга дынаадыр. Амгы совет драматургияны, театрлар репертуарының айттыгылар журналга хей черин ээлээр. Профессионал

болгаш бот-тывынгыр улусчу театрларын ажилының дүжүлгөзү-нүн дугайын, чаа шипилер дугайында рецензияларын алаа үргүлчүлөп турар.

Шип театрларының ажилырамы болгаш ажилы-биле холбаштыр опера болгаш балет уран-чүтүлүгү, музыка комедиязы болгаш эстрадалык хөгжүлгөдир айттыгыларын журналга чырылып турар. Орустун театрларының хөгжүлгөзүн дугайында бөлүк баа бар.

Журналга суралгы драматургтар, режиссерлар, актёрлар, театр критиктери, бот-тывынгыр уран-чүтүлүгү болгаш кирикчилер, көрүчүдөр чүтүлүгү бижиш болур.

Журнал чылда 24 катап чысар. Бо чылдың ийги чартымында чыгылдыны Советпечаттың бүтү салбырларында хүлээп ап турар.

Эң дээр кооператив организациялары

Хереглекчилер кооперациязының организастаары болгаш бүдүрүлгелериниң социалисттик чары-жыгга бо чылдың бирги кварталында Крым областың хереглекчилер эвилели ССРЭ-ның Министрлер Чөвүлелиниң болгаш ВПС-тиң шы-чир Кызыл тууган база Калат чаалап алган. Саарылга чарыгдалы өзөөш, пландан дашаар арым ортута адынган. Көдө чоңуу хандырары-биле хей ажилдарын чорудуп турар.

Хереглекчил чутула барааннары-биле хандырар турар 47 магазин-верде салдыгы чокка садар салды-ларын организастаан. 9 районна-рым төптеринде сүтү болгаш хлеб-ти хереглекчилериниң башчылары-га чедир берип турар. Хей-хей магазиндерге барааннарын хемчег-биле салды, пест-тазымын быжыр-столдарын организастаан. 400 ажим магазинлер үзүктөл чок график бу-лап алган. Саарылга чарыгдалы өзөөш, пландан дашаар арым ортута адынган. Көдө чоңуу хандырары-биле хей ажилдарын чорудуп турар.

Хереглекчил чутула барааннары-биле хандырар турар 47 магазин-верде салдыгы чокка садар салды-ларын организастаан. 9 районна-рым төптеринде сүтү болгаш хлеб-ти хереглекчилериниң башчылары-га чедир берип турар. Хей-хей магазиндерге барааннарын хемчег-биле салды, пест-тазымын быжыр-столдарын организастаан. 400 ажим магазинлер үзүктөл чок график бу-лап алган. Саарылга чарыгдалы өзөөш, пландан дашаар арым ортута адынган. Көдө чоңуу хандырары-биле хей ажилдарын чорудуп турар.

Хереглекчил чутула барааннары-биле хандырар турар 47 магазин-верде салдыгы чокка садар салды-ларын организастаан. 9 районна-рым төптеринде сүтү болгаш хлеб-ти хереглекчилериниң башчылары-га чедир берип турар. Хей-хей магазиндерге барааннарын хемчег-биле салды, пест-тазымын быжыр-столдарын организастаан. 400 ажим магазинлер үзүктөл чок график бу-лап алган. Саарылга чарыгдалы өзөөш, пландан дашаар арым ортута адынган. Көдө чоңуу хандырары-биле хей ажилдарын чорудуп турар.

Хереглекчил чутула барааннары-биле хандырар турар 47 магазин-верде салдыгы чокка садар салды-ларын организастаан. 9 районна-рым төптеринде сүтү болгаш хлеб-ти хереглекчилериниң башчылары-га чедир берип турар. Хей-хей магазиндерге барааннарын хемчег-биле салды, пест-тазымын быжыр-столдарын организастаан. 400 ажим магазинлер үзүктөл чок график бу-лап алган. Саарылга чарыгдалы өзөөш, пландан дашаар арым ортута адынган. Көдө чоңуу хандырары-биле хей ажилдарын чорудуп турар.

Дүк—бистин колхозтарыныстың болгаш совхозтарыныстың байлаа

Бай-Тайга районда

Бай-Тайга районун колхозчу ажил-ишчилери Төрээн чуртка хей дүктү бээр дөш июньнун 1-де чүтүлдүп ажилдап эгелээш. Кыргылаа 5 электроагрегаттар болгаш хол хачыктыг хей кижилер ажилдап турар. Байтайгы беш хонук иштин. 10051 хойдан 16000 кг дүк адыггыттыган.

Колхозчулар хой санында ортумаа-биле 1,5—2,1 кг дүктү ап турар. «Мурнакчы», «Тилекеге» колхозтар бир хойдан-ла 1,7 кг, «Наймырал» колхоз 1,140 кг дүктү кыргып алган.

Хойжулардан «Наймырал» — Дамбы, «Мурнакчы» — Дамбы-өөд, Хунай-өөд, «Тилекеге» — Кандан оларын хойлары эң-не дүккүр бол, гулаан. Күрүнеге дүк дүжаагзын эки чоруп турар.

Бай-Тайга районун «Мурнакчы» көдө ажил-агый артелиниң Барыдай деп черде хой кыргылаазын төп пункттуу бар. Алаа 14 муң хойларын кыргып. Ам ында 18 хачыкы электроагрегат, 45 кижин хойларын массалык-биле кыргып турар.

Баштайгы хүнерде 3500 ирттерин кыргаш болгаш оларын бэрөөндө-не 2 кг дүктү алган. Хойжу Х. Чүлүм-оолдун кадарган ирттериниң бирээзи-де 2,7 кг дүктү берген.

Кыргыкчылар Х. Кочаа, К. Мандыл, Х. Ошук-Саар олар хулаа 30—40 хойларын кыргып, социалист чарыштын мурнакчылары болуп турарлар.

Колхозчу хойжулар хей дүктү кыргып ап турарлар

Чөөн-Хемчик районун «Искра» көдө ажил-агый артелиниң колхозчулары хой кыргылаазын кыска хуулаа, эки шынарым доозары шиптирлэп, баштайгы беш хонукта 2393 хойну кыргаш, күрүнеге 3354 кг дүктү дүжааган.

Хойжу ап Намчал бөдүңүп кадарганы 55 кошкарларының бирөө-анден-не 2,6 кг дүктү кыргаш, ажилдааннар.

Күрүнеге киирген. Ирттер кадарып турар эш Степан ирт бүртүзүлгө 2 кг дүктү, эш Эртине бир хойдан-ла 1,5 кг дүктү алган.

Кыргыкчыларын аразында — электроагрегатта М. Калдар-өөд, О. Шура, Х. Бавуу, хол хачымында Б. Даныш-Белес, К. Бичеде, М. Дырмыскай, Д. Чозар, Х. Бүндү, Х. Намзыл, О. Намбар олар эки ажим дүктү алыр чутулажы.

Дүктүн чидирин болдурбас

Тес-Хем районун колхозтарында 8 кезе черде электроагрегаттар-биле болгаш хол хачылары-биле хойларын кыргып турар. Июнь 9-ка чедир колхозтар 26131 хойну кыргып, кыргылаазын планын 44,8 хуу күөстөгөн. Нити-биле 52 тонна 26 кг дүктү ажаап алган болгаш хой бүртүзүлгөн ортумаа-биле 1991 грамм дүктү ап турар.

Моон ап бөөрге, күсүк кыргылаа, биле кады хой бүртүзүлгөн 2 кг ажим дүктү алыр чутулажы.

«Чолураа», «Ак-Эрик» колхоз-тарга болаарга Ленин атыг колхоз-та кыргылаа элээн организастыг эвес чоруп турар. Ол колхозтун Кара-Тоарда кыргылаа пункт-узда электроагрегат 6—7 хонукта, Устүт-Шынаада пунктуда электроагрегат үш хонукта ажилда-рай тургула колхоз даргазы эш Ч. Биче-өөд, зоотехник эш Сезээн калдыг-даа хемчег албай келгени, планда көрдүнгөн хол хачыларын четкелээш чептес. Оон туржук Кара-Тоарда пунктуда дөш бөлүк чок турган. Берт-Дар пункттуузда электроагрегаттың 6 хачыларының 2-зи ажилдар кижилер келөөн-ден 5 хонукта алаа турган чүтү бар. Кыргылаа пункттууңуң кажаа-зының ишти, дашында төгүлгө дүктүн чымы алыр ажилы чур-умчутууларын дүккө чидиргилеп болуп турар.

Хой кыргылаазын дарый доозар-биле ажилды темпизин дүргө-детишпаш, кыргылааң шынарын бедилер, грамм-даа дүктү черге кал-бас дөш демиселди күштелирери чутула.

Кыргылаа үргүлчүлөп турар

Бай-Тайга районун Сталин атыг колхозу бо чылын 15067 хой-ларын, 2933 өшкүдери кыргып ужурулг. Баштайгы дөрт хүнерде 1418 хой, 1139 өшкү кыргыттыган, 1065 кг дүк күрүнеге дүжааттыган.

Хой кыргылаазын колхоз дарга-зының оралдачы Калдар-өөд, зоо-техник Кочаа-өөд удурутук турар.

Өвүр райпозунун «Торгалы» колхозта белеткел салбырын ажилдачы Д. Байсылаң ийги кварталда түлени дүк, өдүс салып алыр планын ашар күөстөгөн. Ол ам ыраа олардагы малчынарда барып,

эде тургузар хемчеглер дугайында

Область Советиния ессаямь ор-
ганизаций чакдым айтыргаларын
биз чутулалар. Облукунун
архитектура болган туугу херо-
виц тазам-биле кидилдин дукур-
геш, ону худалаларин областин
коммуна ажал-агый кидилдин
ергичке шилчирген. Областин
культура ергелдин начальнини
эл Л. Б. Чазамбин, оже ажилга
барган билимдизам, ергел
начальнин худалалар ону ессия
хостан болган культура ергелди-
нин начальнинге депутат М. Н.
Шырыпты билиам. Область су-
дуну даражамин оралакчы эш
В. Д. Дорун-оолун оже ажилге
шилчирген биле дохбартин обу-
дуну даражамин оралакчымы ху-
далалар ону хостан, эш В. Ф.
Бекишеви область судуну дара-

Улуг сорулгалар уран-чечен бедик мергежилди негеп турар

ССРЭ-нің чогаалчыларының үш-кү съездинин түңнелеринде хал-баштырган хурал чоогта чаа Кызыл хоорайга болган. Аңаа чогаалчылар, журналистер, партия, совет болган хай-нияти организацияларының хай сангын төлөөскелери олурушкан. Совет чогаалчыларының үшкү съездинин түңнелеринин дугайында илеткелди съездинин төлөөн чогаалчы Салгач Тока кылган.

ССРЭ-нің чогаалчыларының үш-кү съезди бистин чурттувустун културлуг амьдыралыга уагт болушкун болуп, совет чогаалчыларының хай националдыг, найырадыг уагт өт-бүзенин уагт-биле, Коммунист партия-биле бузубас чангыс эвипин чайыннанчак көргүзү болган болган бистин литератарыстың күжү, оң чаа-чаа уагт чедикшилеринин үдешин ол чангыс эште дээрин илеткелди чугаалаан.

Совет литератарының улам мыай хөгжүдешинин чугула айтырылганы—литератарың амгы үеини амьдыралы-биле харылаанын дугайында, уран-чечен мергежилди сайырынтайылганы дугайында, чогаалчы анык салгакчыларын экижер дугайында, чогаалчылар эвипинин организацияларының ажилын экижер дугайында айтырылганын съездин киржикчилери чугаалаан айткан. Уагт соруга бедик мергежилди негеп турар дугайың ол Тока демдеглээн. Совет литератарының дугайында Коммунист партияның сагын салышынын тодаргай чеге-бесте съездинин төлөөн болуш илеткелдине чугаалаан.

Эш Тока бодунун илеткелинин илгит кезин тыва чечен чогаалдын амгы үдешти байдалыга болган оң соругаларына холабаштырган. Тываңын литератарының чедикшилеринин көргүзүшканы, оң түстүс чогаалчыларының ажилын илеткелди тодаргайлап чугаалаан. Чогаалчылар С. Сарыг-оол, Ю. Кун-ш, С. Пюрбю болган. О. Саган-оол олар элден каш чогаалчылар бижиптер. Ол ышкан эгелер чоруур анык авторлар М. Кенни-Лонсан, С. Струн-оол, Б. Кудажы, С. Тамба болган оон-даа эскелер чогаал ажилыга мергежилдин көргүскенер. Оон-биле чергелештир Совет чогаалчылар эвипинин кижигилери Б. Хөвсөмбей, Л. Чадамба, С. Самба-Лондун оларын эвеш чогаал бижип турар деп илеткелди чөгүтү шүтүмчүлээн. Совет чогаалчылар эвипинин тыва салбыры чогаалчы авторлар-биле, ылангыч анык чогаалчылар-биле четпес ажилдан турарын илеткелди айткан.

Совет Тывада бодунган үдешин чазартыгаларын чечен чогаалга то-

даргай, шыны-биле көргүзөр, чогаалчыларын амьдырал-биле харылаанын бижыгалар, анык авторларын дегип турган эстүрер талазы-биле сорулгаларын эш Тока бодунун илеткелдине демдеглээн.

Илеткелдин талазы-биле сават бергенер СССР-нің чогаалчыларының үшкү съездинин шиптирлерин бир эш-сеткил-биле чүгүлдүг деп күдэп албышаан, Тываңын чечен чогаалын улам хөгжүдешинин айтырылганын чугаалааннар.

С. Пюрбю бодунун саналыга областа чогаалчы кадрларын өзүн турарын айттымышаан, анык авторлар-биле ажилдыг четпезин демдеглээн.

Чамдык анык чогаалчылар чиг материалды «эпик чазан» турган, парлап үндүрүп, оң гонорарын чорудуп берип көргүзөр дээш чорудуп турар—деп эш Пюрбюгүг хуралга демдегели шыны эвес болуп, анык чогаалчыларын дорамчылаан хөшүнүг болган. Оон мыай кол үлөөскелер болуп көрүктүрүлгөн эки деп күдөп көргөн Б. Кун-оолдун «Ах, чараааа» деп шипин С. Пюрбю барымдаа чок черге шүтүмчүлээн.

Тываңын чечен чогаалының теорилгит айтырылган талазы-биле сорулгаларынын дугайын Тываңын дыл, литература, төгүт эртем-шипчилед институтунун эртем ажил-дакчыны Д. Куулар чугаалаан. Оон мыай эш Куулар Тываңын чогаалчыларын литератарының теорилгит айтырылганын ажилдап кылырыга илеткелди кирешпей турарын шүтүмчүлээн.

С. Струн-оол чечен чогаалдын шынарын дугайын чугаалаан, Тываңын дуржулгалыг чогаалчылар анык авторларга уагтер болуп деп шип чугаалаан хирешинде оларын калбаа-биле кулу шынарыг чогаалдыр бижип турар деп төмө тава-рыкчы шыны эвес шүтүмчүлээн.

С. Струн-оолдун шүтүмчүлэинге хуралдын киржикчилеринин хай нургузунун таарымай барганын эштер М. Артаас болган М. Биче-оол боттарынын саналдарына шыны-биле демдеглээнер.

Совет чогаалчылар эвипинин Ты-ва салбырынын харысагалыг сек-ретары эш Саган-оол хуралдын түңнелдине чүве чугаалаан, салбы-рын ажилын, чогаалчыларын ажилын тодаргайлап чугаалаары-ның орунга, аңаа-ла янни лозун салып кааны хуралдын киржикчи-леринге күдөчүг эвес болган.

ССРЭ-нің чогаалчыларының үш-кү съездининге холабаштырган кидыг чугула хурал чогаалчы хай-ниитинин ажил-херес-биле бажугу холабашкан хурал болбайн, съезди-нин төлөөскелерин-биле аңаа ужура-жышынын хевиринг болу бергенин база демдеглээн чугула.

Областың амьдыралында чаа чүүлдер

Танды районун «Тилеке» совхозу эрге бөр техникумунун кырында аны-бүрү марказы 25 чаа тракторларын, 5 автомашинаны, оон мыай электр-биле хай кыргымыр машинаны, кезде амы-агыг чепер-херекселерин алган.

Совхозтун чеди чыл планында

Кукурузаның бедик дүжүдү дээш

«Коммунизмче орук» колхоз кукуруза тарып эстүрер база ону мал чегинге ажилгаар талазы-биле Каз-Хем районда дуржулгалыг ажил-агылдарын бирөөн. Мычтанга ол колхозтун ивектен сүт саалды сөөлү чылдарда дык эккен.

Колхоз бо чылын 370 гектар кукурузаны тарып деп шиптир-лээн. Мычтанга комсомолчулар Ф. Егоров, Л. Попов, Н. Махалыч-ко оларга баштаган комсомолчу-анамытарын кукуруза эстүрүп үш эвешоларын тургускан. Олар 385 гектар кукурузаны дөрбөлчүн-ула-лаача арта-биле таран болган ба бүртүдөн 300 центнерден кулу эвес дүжүтү амыр дээш кукуруза-ның чайгы ажаалганын чоруду техникамын белетпейн ап турар.

Г. ИОМУЖАП.

Бай-Тайга районун Сталин аттыг колхозунун №2 хову брига-дада кукуруза эстүрер эвеш бар. Оон ажилды агроном Мезаков уду-туп турар. Кукурузаылар паян баугар 50 гектар кукурузаны че-микшиген болган эки ажилдан кылган хөрүдө дөрбөлчүн-ула-лач арта-биле таран.

Х. КАРА-ООЛ.

Бин-Хем районун «Хадим» кол-хозунун кукуруза тарып аргатады 80 гектар кукурузаны дөрбөлчүн-ула-лаача арта-биле таран дооскан. Оун тарымада агрономунун ху-сааны барымдаалаан. Трактористер эштер Долгушма, Эрик-оол, Иванов тус-тус оонашкан ажилдарын нормалын хун бүрдө 130—145 хуу күдөдип турган. Кукурузачы-ларын эвешоо бүтүн составы-биле тургустунган ажилдан турар. Ку-курузанын ногаан массасынын эки дүжүдүн чедип амыр дээш шип-тирлэг демисежир.

Колхозчулар 60 гектар карто-фельди дөрбөлчүн-ула-лаача арта-биле олурткан. Оон шөлүдө чазы-ла хай өдөк төктүнгөн, хөрүгү эки ажилдан кылдыган.

С. ДАНГАА.

Ногаа өстүрер бригадалар

БАРЫЫН-ХЕМЧИН районун

«Большевик» колхозунун №1 хову бригаданы бо чылын 37 гектар картофель тарып планын 38 гектар кылдыр күдөдип болган ону шип-тирү дөрбөлчүн-ула-лаача арта-биле таран. Оон мыай 5 гектар черде капустаны, помидорун болган эске-лаа ногаа культуларынын бедик агрономунун дегелге тарып олур-ган. Бригада ногааларын бедик дүжүдүн амыр дээш оон чайгы ажаалганын уагт кичээгенин са-мын турар.

ЧАА-ХӨЛ районун «Найыра» колхозунда эш Байыр-оолга башта-ган ногаа өстүрер тусай брига-да бар. Оон составында 36 кижин бижылаан.

Олар 58 гектар картофельди дөр-бөлчүн-ула-лаача арта-биле таран. Бригада оон мыай 28 га черге ка-пусту, помидор, огурек, редиска та-рып олуртуп дооскан.

Олар шылгарааннар

Танды районун колхозтары бол-ган совхозтары бо чылын янни тарыла шөлүн эртен чылда тур-ганын ий амыр катат көдөт-лөс. Янни тарылаанын планы 104 хуу күдөдиптен амы 51 муң амыр-ганы таран. Ажил-агылдарын хай кезин таруу культуларынын тарылаанын 8—9 амыл хунерин-де агрономунун негелдер баугар-тарын дооскааннар. Тарылаарын хай кезин амы 36765 галын сов-хозтар эвеш турар.

Часкы хову ажилдарын үш-ле бедик дүжүт дээш демисега шы-лаан үгөн мураакчы механизатор-ларын демдеглээн чугула. «Зас-тес» совхозта П. Глазкин, «Тиле-ке» совхозта Г. Чистобаев, О. Ма-дыр-оол, О. Агын-оол, Сталин ат-тыг совхозта Н. Калинин, О. Пом-бул, Н. Маталин, О. Доржу, «Кы-зыл партия» совхозта Т. Ураков болган оон-даа эске механизаторлар хөрүгүн үдүртүрүлгөн, таруу ча-зырын, чер андарынын норма-ларын үгүлүч амыр, харын чам-дык хунерде 1,5—2 нормаларын күдөдип турганнар.

С. ТАНЗЫН-ООЛ.

Чайгы чер андарылгазы

ЧАДАНА. (Телефон-биле). Чөм-Хемчик районун Сталин аттыг колхозу бо чылдын чакы тарыла-а-ны эске колхозтарын мурап доос-кан, СЭБ районунун болган рай-кудескомун шилчип Кызыл түгүн алган.

Амгы үде чайгы чер андарылга-зында «ДТ-54» деп 5, «Беларусь» деп 1 тракторлар, 12 механизатор-

лар ажилдап турар. Олар 1000 гек-тар чер андар планын 926 гектар кылдыр күдөдип болган амыл ан-да үгүлүчүлүгү турар.

«Беларусь» тракторун башка-рыкчымын Ооржак Эпер-оол, «ДТ-54» тракторун башкарыкчылары Са-рылгар Дугар-оол, Кара-Сал Бад-оол хунде 7—9 гектар черин ан-дарып туралар.

Фото П. Гольцовтуу.

Техниканы чөп ажыглавайн турар

Өвүр районун «Кызыл ту» колхозунун машина техниканы чы-лгелген турум улам нежешип турар. Бо чылын «Беларусь» деп 2 тра-кторну болган «ГАЗ-51» деп чүлө машиназын садын алган. Хай түг-нүг хөрөнги-биле садын алган тех-никамын камыг эдиледейн турар чоруктар бар.

Техника талазы-биле кошкак би-лигит, практика чок кижилерин кижип алганын машинанын урелин, сандан үнүп турар. Чикээ, «ДТ-54» деп чаа тракторну чыг э-дилейн Мангун-оол хавастан алда-рып, үрөөн. Ол чаа тракторну га-ракта тургузуп каан, хамык кезек-тер чиккен. Гаракта оон мыай-лаа иччаар чазып каан кезектерин бы-дарай берген машин-чепер хай.

И. НАМАЖАН, О. ДАДАР-ООЛ.

Эмнелге ажилын экижидер

Улут-Хем районун район эмнел-гесинин улуг өмчүн Тамара Сазе-виская болган ренгтен өмчүн Му-риников олар амыл шалгы барымда-лайын, боттарынын дыкын хаара-чорун чангыс эвес удаа көргүзүп келгенер. Май айның 28-те ренг-тенге шиптирлер дөөн колхозтарын келген кижилер эмнелге чогулга-чымын келген. Ол 4 шакта ажил-дап эгелээр ужуруг турган. Мы-чалла-лаа ажилдер чүгө 5 шакта ажилдап эгелээр болган шиптирлер дөөн кижилерин чамдыкын ху-дөөп алган, ажил шалгы доогулган-дыр дээш хаап каш чоруй барган-нар. «Чодураа» колхозтан келген

Чөп-Хемчик районун «Икра» колхозунда ортукма школа коллек-тивн суур ногаанчылыгына илеткелди кижип, эвеш эвес мыштарын болган чааа үнүштерин олурткан хирешинде ажаалга-зынче кичээгенин салбайн келген. Суурнуң эске алган черлеринин, чурталаа бажынарынн олурткан

Улегерамг болур ужуруг

Чөп-Хемчик районун «Икра» колхозунда ортукма школа коллек-тивн суур ногаанчылыгына илеткелди кижип, эвеш эвес мыштарын болган чааа үнүштерин олурткан хирешинде ажаалга-зынче кичээгенин салбайн келген. Суурнуң эске алган черлеринин, чурталаа бажынарынн олурткан

ДУУНГУ ПОЧТАДАН

1,5—1,6 кг дүк
Улут-Хем районун Жданов аттыг колхозунун шөр мал фер-мазында кыргыда массалыг чор-ууп турар. Кыргыдада электр-лиг ийи агрегат, хай хачылар-дыг 40 киж ажилдан турар. Олар беш хонукта 5 колан хай кыргыянар. Кыргыдамын чор-ууп турарындан алырга, бир хойга оонаштыр 1,5—1,6 кг дүк алдынын турар.

Анык кадарчы Дүмөн-Байыр-ның кадарган шиптирлерин нур-гулайы 3 кг дүктү берген.

М. БИЧЕ-ООЛ.

Чөм-Хемчик районун «Боль-шевик» колхозунун баштаар че-ри колхозчу өргө бүртүп бо чы-лын картофель болган ногаа культуларынын үрешинери-биле четче хандырылган, кодан чанын шилдерин трактор-би-ле андарып берген. Ам суурда

Чөм-Хемчик районун «Боль-шевик» колхозунун баштаар че-ри колхозчу өргө бүртүп бо чы-лын картофель болган ногаа культуларынын үрешинери-биле четче хандырылган, кодан чанын шилдерин трактор-би-ле андарып берген. Ам суурда

Чөм-Хемчик районун «Боль-шевик» колхозунун баштаар че-ри колхозчу өргө бүртүп бо чы-лын картофель болган ногаа культуларынын үрешинери-биле четче хандырылган, кодан чанын шилдерин трактор-би-ле андарып берген. Ам суурда

Эстонияда чаа чүүлдер

Совет Эстония—ССРЭ-нің улус-тарының аны-лукма өт-бүзенин анык республика. Ол ам-лаа он тос хар чегеш. Ол дөргө чүлө күрүшенин эвес, харын кижинин-даа амьдыралында кончуг кыска хуусаа-дыр. Эстония гитлержи эже-лекчилерин харлаанын алаанга чып чыл болганын, Эстонияны олар-ның хоолдарын, чоңу үгөн кел-генин катал уттур боор. Хар-на-зын чалым-лаа бол, фашист эже-лекчилерин чедирген улуг ко-гаралдары турга-даа, Эстон Совет Социалист Республика бистин чурттуг ажилчы чоңарынын ка-жам-лаа салтын дөрбөлчүн кайта-чылыкты тиштелерин чедип алган. Республиккада чаа заводтар өтүп келгилер болган шыкыны-биле өсүшүлөн турар, уагт-уагт хоорай-лар тургустунуп, көдө ажил-агыл улам-ла хөгжүп турар. Эсто-нияда чоңуң културалыг кажам-лаа туруп дөрбөлчүн-биле чечекте-лен.

Даштыкы чурттарже дээш чо-руттуулан эстониянын эргешинде солунчулуктар бар, олар болза Эстонияны ажилчы чоңарынын эрге-чатырганын уагт чокка күтү-дө, делегейин бирин болган ийги дайыннарын аразында Эстонияга турган буржуа тергидешкинин үдеш мактан, буржуа эрге-чатыр-ганын катал тургузарын ажил-биле күдөп турар. Контрреволюстуг ол эстониянык башчыларынын кат-тал тургустун алырын мыча дык күдөп турары моң мурунда кал-дыг мынд калыпалыгит Эстония турганын? 1939 чылда үгүдээн,

ам саргара бергилээн солун ары-ларын ажил көрөөн, буржуа рес-публиканын «салдарыг хунерини» дугайын, чорби амыч чылдар дургузунда «тусай халыкшып» эргеш келген эстон капиталистер-нин «үр-түңнелди» джир чүвези-нин дугайын ол солуннар боттары чугаалап беринер.

СОЛУННАРЫН САРГАРЫП КАЛГЫЛААН АРЫННАРЫН ЧУНУ ЧУГААЛАП ТУРАРЫ...

1939 чыл... Каз-коя хентерин херөөкелер, кулуркут хентерин эр кижилер. Олар таңылаан, «тус-кай хамаарышпа» чорукка болган «национал чалгыс өн-сеткиге» ал-дар кылдыр дашка көдүрүп турар-лар. Ол «шуугаанынын башында» чуртте даштынын ап четкен чур-таан-на театр балыга бары-биле олар кастанылаан, арынары-нын шыкыларын солун амыр дээш далакы бөдөр.

Оон мыай «Алдин чуректерин» башы, өфилер бергилээн болган «Алдин арыла» ресторанта хөг-дүг келээр база болуп болгай. Дүкенин «0. Б» деп ресторанта «Оргу хужуру» чинер деп, оон көргүзөр черинде таңылаан чаа-ган чыгыс херөөкелер барын са-надылар база чугааган. Бо бүгү-нү буржуагарын «Павелект» деп солунунун январда үгөн ду-гааларындан номчуп ап болур си-лер.

База мында: «Амгы үде беш школар бажынарын 40 хуу ажил-агылдан үгөн... моон солгаар школар туудуна чөли тыныс-пас» деп бижээн. Школанын ин-

чаларыг кол инспектору турган М. Рауд бо дугайын илеткелдине чугаалап ужурга таваарышкан («Павелект», 1939 ч. январь 4). Ол-да мында школа бажыны Ка-рьерин ову кирип турар. «Амы-зында солгалар шилдери ам-даа адыл ову хире чүвөлөр турда, бистин көдө эке школарындык дүм-чүк-биле чүве бижип алаар-дыр».

Январ 13-те «Павелект» со-лун мындыг чүгү үндүргөн: «Тал-линде ажил чоктарга ажилдар ор-ганизаторын негетинин турар. Ажилчы херөөкелерге оңа берге болуп турар». Оон мыай билип а-ганымыс: «Соок дүжүп келери-биле Таллиннин күш-ажылы биржаында ажил чоктарын саны үгүлүчү кө-дүрүп турар. Тулуг ажилды ара соосай берген болган дик-хевн багай кижилер мын ажилын каап-кан барын турар болганда, хун бүрдө-ле чүс-чүс амыл ажил-чок-тар бүртүктүрүп турар».

Дүз чедир дугайында дүв-ренчиг дилегин чаралдар солун-нарын чарал булундарын дола бөр турган: «Ол-ла ийи ай хи-ред калдыг-бир ажил беринтер эки өстөдиг кижы тыптыр ирги бе? Мен эге-ле чазасаан, эки кижин дилегин уруг мен, калдыг-даа ажилды кызып шыдаар мен; «25 харыг анык кижиге калдыг-бир ажил тынылаан ол чүве бөр бе? Чүгө январь 10-да чангыс «Пав-елект» солуга мындыг аны 88 чаралдар кирген.

Ажилчы чоңарынын түренип бол-ган чедикме бажынынын дугайын-да—январын 5-те үгөн «Рав-е-

лект» солуга бажыг даштында адыг өт-бүзенин өт-сөвин көргүс-кен чурук база үгөн. Ол чуруктуң алаанда, хоорайнын хайлаар кил-дизинин айттымышын баугар чуртталганын өт-сөвин кулукчузе үндүрүп каппан деп бижип каан.

Оран-сава чок ол хамааты хонун адыг деп дилер ужурга таваарыш-кан. Таллинге мындыг байламы кым-даа кайгавас болу берген тур-ган.

Буржуа Эстонияга чаш уруула-рын төртүтүрүп азын, а чурттал-гы чоңуң «дүрү хай турган. «Пар-лаа хоорайны статистика кылдып үндүрүп каппан деп бижип каан. Оран-сава чок ол хамааты хонун адыг деп дилер ужурга таваарыш-кан. Таллинге мындыг байламы кым-даа кайгавас болу берген тур-ган.

Буржуа Эстонияга чаш уруула-рын төртүтүрүп азын, а чурттал-гы чоңуң «дүрү хай турган. «Пар-лаа хоорайны статистика кылдып үндүрүп каппан деп бижип каан. Оран-сава чок ол хамааты хонун адыг деп дилер ужурга таваарыш-кан. Таллинге мындыг байламы кым-даа кайгавас болу берген тур-ган.

Буржуа Эстонияга чаш уруула-рын төртүтүрүп азын, а чурттал-гы чоңуң «дүрү хай турган. «Пар-лаа хоорайны статистика кылдып үндүрүп каппан деп бижип каан. Оран-сава чок ол хамааты хонун адыг деп дилер ужурга таваарыш-кан. Таллинге мындыг байламы кым-даа кайгавас болу берген тур-ган.

суу бөзүн кыска болу берген. Да-лайлап балыктар каш-каш он улуг судноларын тургустунган бүдүн флотиялар Соугу Атлантикада чо-рууп турар, а балыкчылар дөргө ам харын муруну далайларга сардып болган эске-даа далай балыктарын туларын организастаар дугайында чугаалажып турар аларган... Ба-лыкчы судноларга оларын ам тур-рер салдылар дакып болу бер-ген. Чоюк чылдары Таллинге тус-кай улуг порт туудушуну эгелээр.

Таллин хоорайнын бүдүрүлге че-рери дык өскерилген! Чикек кыл-дыр «Волта» заводту ап көрөөн-дөр. Чурттуу бо улуг бүдүрүлгези ам он-он муң электромоторларын Совет Эстониянын бүт-ле хоорай-ларынче болган даштыкы чурттарже чорудуп турар. Троникит байла-ларга ажилдарына таарыштыр чогаалган «Волта» деп электр шипчикчилери Индия, Индонезия болган эске-даа чурттарда алар-ды-биле ажилдагынын турар.

Таллиннин механизит завод рес-публиккада чаа продукция—водру-тур краанарын бүдүрүп үндүрүп турар. Чоюста чаа ол заводтун чех-теринге буалозерун, грейдерин чикек ажилдарын орунта ажилдап болуу база чугаатарын болган тулуг материалдарын чүдү-рүп болуу, кылбас-ла чүвез чок, чүк чүдөр машина чогаалын үндү-рүп турар. Таллиннин машина тууду-рун завод делегейге бирги элечен комбайнын белеткен бүдүргөн. Тал-линнин эскекатор завод азын чыгар хурузунда продукция-ларын бүдүрүп үндүрүп келген. Таллин хоорайнын бүдүрүлге че-рери нефть ажилдан кылды, элечен болзаалардыр уагтерге бериг-

лерин, делегейге билигитир «Эс-тония» деп концерт ролян, чараш пее-таанын болган оон-даа эске чүдүдери бүдүрүп үндүрүп турар.

Эстониянын бүт-ле черлеринде чаа чүдүлөр өтүп, тыптын турар. Кюхля-Ире, Ныхан болган Ахты-өөс суурлар дайып сөөлүгүн чы-дарында чатайгыстан хоорайлар болу берген. Алуагытун аргала-рында шахтерларын чаа хоорайы Сиргалаын тулуп тургускан. Оон чогулган ажилтыгын кызар сла-нец Прибалтика ГРЭС-тин оттулар чүгү-биле хандырар. 1965 чылда Эстон ССР электр энергиясын бүтү халык Россияга дөлөөрге үш амыл катал хайып кылып үндүр-өр, ол дөргө буржуагит Эстониянын туруп келген сөөлү чылдарына кенжөргө 34 катал хай болу-дур.

Таллин чогулган Маару суурда элечен бассейнин даян сөөлүдө тургустунган элечен-химикит ком-бинаттарын дугайында, ам тутту-нуу турар ренгтен аппаратуралар бүдүрүп заводтун дугайында болган оон-даа эске хай чүдүдери дуга-йында чугаалап болуу турган. Мы-чалла-даа бо бүтүгү дөргөзүн чуга-алаан чедер арта чок-тур.

Бо бүтү болза совет Эстониянын уагтеринин сөөлү дөрбөлчүн-биле хөгжүп турарын херешеп турар. Дайып мурунуларын 1940 чылда дөлөөрге Эстонияда уагтерин про-дукциянын бүдүрүп үндүрүп 9,3 катал эккен. Бо чеди чылда уагтер-инин продукциянын хөгжөөн ам база 1,8 катал өөр. Мындыг темп-лит хөгжүлде дугайын өй-лө сайы-раңгай калыпалыгит чурттар бешин сактып шыдаан.

(Төнчүзү 4-кү арында).

СССР-нин камгалаал министри Маршал Р. Я. Малиновский Венада чеде берген

ВЕНА (СЭТА). Австриянын камгалаал министри Ф. Графтин чадаанын ёзутар СССР-нин камгалаал министри Маршал Р. Я. Малиновский база ону үдөн генераллар болгаш офицерлер найыраалын харны аян-чоруун кылып, июнь 10-да Венада чеде берген.

Шехат аэродромунга совет аалчылары Австриянын камгалаал министри Ф. Граф болгаш австри камгалаал министрствозунун харны салгалыг аймакчылары уткуп алган.

МАР-да моол-совет найыраалын айы эгелээн

УЛАП-БАТОР. (СЭТА). Моол Арат Республикада моол-совет найыраалын чачыл болган айы июнь 10-да эгелээн. Айның хүнеринде кездээлер, лекциялар болгаш беседалар чер болганга болур. СССР-нин улус аймак-айгыр хөгжүрүлгөсүн чыл планын делегейге ужу-дузала-биле, СЭКП-нин ХХI съездинин төгүдүг шийитирилгиле, коммунизм тургузушкуну совет улустун чедикширинде-биле МАР-нын аймакчы чоннары найыраалын айында танышарлар.

Алжире дайын чорудулгасы

КАИР. (СЭТА). Каир радиозунун дынаиканын ёзутар алжире, Алжирин национал хосталга армиязын кол командандал чери июнь 1-ден эгелээт. 5-ке чедир дайын чорудулгаларын түнелеринин дугайында дынаиканын черлаан. Оууни дургузунда Алжирин национал хосталга армиязын кезектери француз шериглерин турар черлерине 21 халдаашкыны кылган деп дынайкада чугаалган турар.

Ола уеник дургузунда алжир партизаннар чурттуу аян-бүрү районарында чурттакчылыг 27 черлерге халдаашкыны кылган. Дайын чорудулгалары болуп турда ширег эшелоннары андалыдырган, бир самолёт андара аткан болгаш хей-хей черлерге оруктарын үрөөн.

Англиянын общиналар палатазында ле-бормстерин резюмациясы

ЛОНДОН. (СЭТА). 50 чыгам лей-бормстерин дөткөзүн резолюцияны Англиянын общиналар палатазында июнь 9-ун орай кезежизде кирген. Атлантика болгунуң чексизтиги уштеринин составында кирип турар болгаш атомунуң чексизтиги дамылар сорулгалар америка самолеттары Франциядан Англияга кижир октаар дугайында саналга уаураа-лышкын ол резолюцияда илерет-леттинген. Бир эвес француз казак-ка НАТО-дан улус ролду тыспык бербес болгаш атомунуң чексизтиги чажит чүүлдерин аяа чугаалган бербес болза, болдунуң девискеринге америка ракеталыг установка-лары болгаш ядролуң чексизтик скелетарын тургузгандан «йтаалар деп оош шийитирин дугайында дына-йдылар паралаага көстүп келгени-биле холбаштыр бо резолюция кирит-тинген.

Эстонияда чаа чүүлдер

(Тенчүзү. Эгеи 3-нү арында).

Буржуазтыг Эстонияга турган аймакчыларга аар-берге ажал чок чорукту ам канчалары, ийчиге? Совет Эстонияда ол дугайын шагда-ла үтүп каппан. Ам солуннары болгаш тускай дегилерини ажал дилеэн чаралар эвес, а хей аян-ажадарга кийгирган саналдар долу турар.

Буржуазтыг Эстонияга экономиктер, политиктер, кулактар Швецияны, Голландияны болгаш Данияны көдө ажал-агыйын чедикши-нинеринге мөгейи бараалгаар турган.

Эстон тарачын ам кулактарын мурунуга ооргалын мөгейтес, чүге дөргө күчүлү машиналар көдө ажал-агыйла күш-ажааын чигиде турар. Чаа бажынар кримина-ларын кырында телевизорларны антенналары, кижилерин хууунда мотоциклдери болгаш автомашина-лары, колхозчуларын ооргалынын эгелдиз херечилер турар.

Эстон улустун культуурамы чекет-теп өзү турар! Чокта чаа эстон номчукчуң столуң кырынга Ромен Ролланн «Жан Кристофер» деп ному бар алпарган, ол ышкыш Ф. Достоевскийн «Бем-херек үлгиле болгаш кезем» деп ному чаа үндүргөни көстүп келген. Эстон болгаш эске-лаа чоталчыларын номнарын хей саным-биле парал үндүрүп турар. Номнарын үндүргөн соонда каш-ла хүн эуткен оларын дөргезин улус саат чокка салып апаргалар. Буржуазия үезинде каш-ла чүс саным номнар үндүрүп турган, онза таварылгаларда-каш муң чедирип турган, ол номнар чыл-чылы-биле магазинерге чыдар турган.

РЕДАКЦИЯНЫҢ АДРЕЗИ: Кызыл, Шетиник, куумчуз, бажым № 3. ТЕЛЕФОНЫ: културга болгаш амырал кидизинин 37-13, көдө ажал-агый,

Женева чөвүлел хуралына июнь 10-да А. А. Громыконун медеглели

Чөвүлел хуралын чугаалажып турар айтырларын талазы-биле Совет чазактын чаа саналдарын А. А. Громыко болдун медеглелинге тайылбырлаан. Тайын керээ-нин талазы-биле Совет чазактын клирген төлөвилеринин эң чугула чүүлдерин болгаш Барын Берлинге демилитаризастаттынган хостуг коорайнын ёзу-чурумун тыспыр дугайында саналды барын талакы күрүнелерин төлөвлери чогум утка-зы-биле алгырта, чугаалажып көр чүүлдерин илеретпозээр, ийчаарга берлин айтырны-лаа, тайын керээ-нин дугайында айтырны-даа чугаалажып турда, совет тала чам-лык боттук чүүлдерин талазы-биле барын талакы күрүнелерин сатыш-боалыкта уткуштур барып келген деп СССР-нин төлөвлеринин баштыгы айтыган.

Барын Берлиндин дугайында айтырны талазы-биле-даа, Германия-биле тайын керээнин дугайында айтырны талазы-биле-даа кайы-кайыны таварышкан шийитирин чилип айтырне Совет чазак күженишкенин салып тургучулар дөргөн онзалар дем-деглеш, А. А. Громыконун меде-глели болза:

«Бистин чугаалажышкыны-риништин чедикширин болурунга илг болуп күзөш, Совет чазак бо угланымшкына база бир чугула бажыны кылган. Чөвүлел хуралын киржичилери чугаалажып көр кылдыр Совет чазактын ГР-нин чаа-биле дугуржугунган чаа са-налдарын кирип тур.

Ол саналдар бо тур: СССР болза, барын талакы күрүнелерин турш боалын өөренип көргөш, Барын Берлинге эжелел ёзу-чурумун саат нок бүрүн дүжү-лерин негезинге белен болуп тур-бар. Барын талакы күрүнелерин Барын Берлинге чогум эжелел эргелерин түр үеде хевээр артыра-рынга Совет Эвилели чөпшөргөжир болуп ийик, ийчалакчы нылг байдал чүгө чогум шыгын хуу-саанын дургузуна, а кылааларга — чангыс чылдың дургузуна турар болза, ам чөпшөргөжир болуп ийик.

Деп эргелг этелерге (бир-эки бир-эки) ГР-нин болгаш ГР-нин төлөвлеринин ийит-герман комитетти тургузары-биле хол-баалыг хемчегдер ол уеник дур-гузуна ийи герман күрүнелер бот-тандылар.

Комитет болза ГР-нин болгаш ГР-нин аразында харылзааларын калбартырып болгаш хөгжүдери-ге илг бер, Германияны калтыр-тыр талазы-биле тодаргай хем-чеглерин чугаалажып көр болган ажалдан кылган, а ол ышкыш Гер-мания-биле тайын керээнин белет-кери-биле болган чарары-биле хол-баалыг айтырларын көр ужу-рут.

Бир эвес комитетти тургузар дугайында санал кайы-бир герман күрүнелерге таварыш чок болуп бер

болза, айттынган сорулгаларын шийитирлээр соруга-биле калы ажалдан кылган оларга таарыш-кан хевирин шийип алгыр ийи герман күрүнелерин чазактарынга дөрт күрүнелер сүмөлөп болур ийик.

Герман тайын керээнин чарарын тенчу чокка уадыктырбас төлө-лө, ийит-герман комитеттин азы өске органнын ажалында тодаргай хуусааны — бир чылды доктаатса чогум, ол уеник дургузуна комитет азы өске орган тайын керээ-нин болгаш Германияны калтыр-тырарын айтырларын талазы-биле дугуржугунган шийитир-нин чилип алыр ужурут.

Барын талакы күрүнелерин Барын Берлинге чогум эжелел эргелерин түр үеде көөр Барын Берлин дугайында айтырны түр шийитирлээр таарыштыр дугайында даразындагы чүүлдерге үндө-лөш дугуржула чедип аалдыганга болдунар аргалыг:

а) барын талакы күрүнелер Барын Берлинге боттарынын чеп-сектиг күштеринин болгаш чеп-сек-ленишкенин санын чогум чижек хемчегдерге чедип кызы-лар;

б) Барын Берлиндин девискер-инде ГР-ге болгаш социалист-тик эске-лаа чурттарга ууру кан-дыг-даа «экснешек» пропаганданы сокса-дыр;

в) ГР-ге, СССР-ге болгаш соци-алисттик эске-лаа чурттарга ууру Барын Берлинде шийитир болгаш хоралакчы ажал-чорудулгалыг бү-гү-ле организациаларын уаузка-ры;

г) Барын талакы күрүнелер Барын Берлинге атомуг болгаш ракеталыг кандыг-даа установка-ларын тургуспас деп күзөлгөзүн бээр.

Сагындырткан дугуржула кылдыган таварылга, Барын Берлиндин өске черлер-биле харыл-зааларын ам туруп турар хевирин-ге хевээр артырарынга Совет Эви-лели белен.

Барын Берлиндин өске черлер-биле харылзаанын хевээр артыр-ар дугайында айтырны кириштир, нылг дугуржула Барын Берлин-дин түр ёзу-чуруму болуп ийик. Ындыг ёзу-чуруму, бирезде, дөрт күрүнелер (магдылаалар дугайында совет төлөвлерин кирип прото-колунга үндөш) база, ийде, Барын Берлиндин дугуржугунган түр ёзу-чуруму хүндүлүг деп чөпшөргөжирини принцип талазы-биле илеретпозээр ГР-нин чааза магдылаан туруп болуп ийик. Бир эвес барын талакы күрүнелер мо-ну чогумчалыг кылдыр санаар бол-за, магдылаалар дугайында айты-рып бир-ле болза Барын Берлиндин түр ёзу-чурумун дугайында ийи-ти дугуржулага чок-ла болза тус-кай документ-биле шийитиреттин-ген туруп болуп ийик. Ол-даа, өске-лаа документтин КНО-га дамы-лаа бүртүзгөн туруп болуп ийик.

Бир эвес Совет чазактын муру-нуга көдүргөн саналында дүштүр Барын Берлинге демилитаризастат-тынган хостуг коорайнын ёзу-чу-румун тыспыр дугайында дугур-жуушун чедип аалдыр болза, чогум хостуг коорайнын өске черлер-биле моонда чок харылзаанын хама-рыштыр магдылаалар Германияны калтыштырар чедип аалдыкыга чедип хевээр артыр туруп болуп ийик.

Барын Берлиндин түр ёзу-чу-румун дугайында сагындыртыл-ган дугуржуладан талазарга болду-нуп турар күзөлгөлери күүседир кылгаары-биле Совет чазак АКШ-тын, СССР-нин, Англиянын болгаш Франциянын төлөвлеринин хайгаараал органын тургу-зын санаалар турар.

Бир эвес барын талакы күрү-нелер Барын Берлинге хамаары-тыр айттынган минималдыг хем-чеглерин чангыс чыл эргилде үе-инде чорутпас болза, Совет Эвиле-ли Барын Берлинге эжелел ёзу-чурумун үргүчүлээр-биле болу-нуп чөпшөргөжирини бадтыкаас деп чүвени совет төлөвлөр медеглээр ужурут.

Бир эвес барын талакы күрү-нелер азы Барын Германияны ча-аза тайын керээнин чарар айты-рынын талазы-биле дугуржугун-ган шийитирлери айттынган хуусааларга чедип аалдыр шийит-тир болза, Совет Эвилели Гер-манияга ууру чаалажып турган со-нуургаларга эске-лаа күрүнелер-биле чегерлештир Герман Демократ-тыг Республика-биле тайын керээ-нинге ат салыр ужурут болу бээр.

Бир эвес барын талакы күрү-нелерин болгаш ГР-нин туржунуң түнелдине ийи герман күрүнелер-биле, азы бир эвес ийи герман кү-рүнелеринин конфедерациязы тургу-зган турар болза, ол конфедер-ация-биле, а ол ышкыш ол күрү-нелерин боттары-биле тайын керээ-нин чарарын болдунар арга чогу илереттинип келир болза, бо дөргө артажоткун кырында хемчег болур.

Удуртула болдурган, совет тө-лөвлөр чаа саналдар кирип турар чүүлдерин ужу-рутказын тодар-гайлашкан, А. А. Громыконун онзалар демдеглеш болза, барын талакы күрүнелер-биле дугуржууш-кун чедип аалдыр СССР-нин со-нуургалдыг, кайы-кайы чөпшөргөжиринге үндөш чуга-алажып турар айтырларын шийитирлээрине сонуургалдыг. Барын Берлин дугайында болгаш Гер-мания-биле тайын керээнин дугайында айтырны дугуржууш-куну шийитирлээр турарына Совет Эвилели чайгыш чок чүтүп турар.

Ооң соонда совет төлөвлерин баштык болдун кирип саналдарын Германияга болгаш байла-га кандыг түнелдиг болурун көргөш. Ийит-герман комитет дугайында санал барын талакы күрүнелерин чазактарынга таарышпас эвес болур ужурут, чүге дөргө нылг аязымды органнын тургузарын олар боттары чугаалап турган деп чүгөи демдеглеш, А. А. Громыконун чугаалаан болза, ГР-нин болгаш ГР-нин аразында харылзааларын калбартырып болгаш хөгжүдери-ге илг бер, Германияны калтыр-тыр талазы-биле тодаргай хем-чеглерин чугаалажып көр болган ажалдан кылган, а ол ышкыш Гер-мания-биле тайын керээнин белет-кери-биле болган чарары-биле хол-баалыг айтырларын көр ужу-рут.

Бир эвес комитетти тургузар дугайында санал кайы-бир герман күрүнелерге таварыш чок болуп бер

болза, айттынган сорулгаларын шийитирлээр соруга-биле калы ажалдан кылган оларга таарыш-кан хевирин шийип алгыр ийи герман күрүнелерин чазактарынга дөрт күрүнелер сүмөлөп болур ийик.

Герман тайын керээнин чарарын тенчу чокка уадыктырбас төлө-лө, ийит-герман комитеттин азы өске органнын ажалында тодаргай хуусааны — бир чылды доктаатса чогум, ол уеник дургузуна комитет азы өске орган тайын керээ-нин болгаш Германияны калтыр-тырарын айтырларын талазы-биле дугуржугунган шийитир-нин чилип алыр ужурут.

Барын талакы күрүнелерин Барын Берлинге чогум эжелел эргелерин түр үеде көөр Барын Берлин дугайында айтырны түр шийитирлээр таарыштыр дугайында даразындагы чүүлдерге үндө-лөш дугуржула чедип аалдыганга болдунар аргалыг:

а) барын талакы күрүнелер Барын Берлинге боттарынын чеп-сектиг күштеринин болгаш чеп-сек-ленишкенин санын чогум чижек хемчегдерге чедип кызы-лар;

б) Барын Берлиндин девискер-инде ГР-ге болгаш социалист-тик эске-лаа чурттарга ууру кан-дыг-даа «экснешек» пропаганданы сокса-дыр;

в) ГР-ге, СССР-ге болгаш соци-алисттик эске-лаа чурттарга ууру Барын Берлинде шийитир болгаш хоралакчы ажал-чорудулгалыг бү-гү-ле организациаларын уаузка-ры;

г) Барын талакы күрүнелер Барын Берлинге атомуг болгаш ракеталыг кандыг-даа установка-ларын тургуспас деп күзөлгөзүн бээр.

Сагындырткан дугуржула кылдыган таварылга, Барын Берлиндин өске черлер-биле харыл-зааларын ам туруп турар хевирин-ге хевээр артырарынга Совет Эви-лели белен.

Барын Берлиндин өске черлер-биле харылзаанын хевээр артыр-ар дугайында айтырны кириштир, нылг дугуржула Барын Берлин-дин түр ёзу-чуруму болуп ийик. Ындыг ёзу-чуруму, бирезде, дөрт күрүнелер (магдылаалар дугайында совет төлөвлерин кирип прото-колунга үндөш) база, ийде, Барын Берлиндин дугуржугунган түр ёзу-чуруму хүндүлүг деп чөпшөргөжирини принцип талазы-биле илеретпозээр ГР-нин чааза магдылаан туруп болуп ийик. Бир эвес барын талакы күрүнелер мо-ну чогумчалыг кылдыр санаар бол-за, магдылаалар дугайында айты-рып бир-ле болза Барын Берлиндин түр ёзу-чурумун дугайында ийи-ти дугуржулага чок-ла болза тус-кай документ-биле шийитиреттин-ген туруп болуп ийик. Ол-даа, өске-лаа документтин КНО-га дамы-лаа бүртүзгөн туруп болуп ийик.

Бир эвес Совет чазактын муру-нуга көдүргөн саналында дүштүр Барын Берлинге демилитаризастат-тынган хостуг коорайнын ёзу-чу-румун тыспыр дугайында дугур-жуушун чедип аалдыр болза, чогум хостуг коорайнын өске черлер-биле моонда чок харылзаанын хама-рыштыр магдылаалар Германияны калтыштырар чедип аалдыкыга чедип хевээр артыр туруп болуп ийик.

Барын Берлиндин түр ёзу-чу-румун дугайында сагындыртыл-ган дугуржуладан талазарга болду-нуп турар күзөлгөлери күүседир кылгаары-биле Совет чазак АКШ-тын, СССР-нин, Англиянын болгаш Франциянын төлөвлеринин хайгаараал органын тургу-зын санаалар турар.

Бир эвес барын талакы күрү-нелер Барын Берлинге хамаары-тыр айттынган минималдыг хем-чеглерин чангыс чыл эргилде үе-инде чорутпас болза, Совет Эвиле-ли Барын Берлинге эжелел ёзу-чурумун үргүчүлээр-биле болу-нуп чөпшөргөжирини бадтыкаас деп чүвени совет төлөвлөр медеглээр ужурут.

Бир эвес барын талакы күрү-нелер азы Барын Германияны ча-аза тайын керээнин чарар айты-рынын талазы-биле дугуржугун-ган шийитирлери айттынган хуусааларга чедип аалдыр шийит-тир болза, Совет Эвилели Гер-манияга ууру чаалажып турган со-нуургаларга эске-лаа күрүнелер-биле чегерлештир Герман Демократ-тыг Республика-биле тайын керээ-нинге ат салыр ужурут болу бээр.

Бир эвес барын талакы күрү-нелерин болгаш ГР-нин туржунуң түнелдине ийи герман күрүнелер-биле, азы бир эвес ийи герман кү-рүнелеринин конфедерациязы тургу-зган турар болза, ол конфедер-ация-биле, а ол ышкыш ол күрү-нелерин боттары-биле тайын керээ-нин чарарын болдунар арга чогу илереттинип келир болза, бо дөргө артажоткун кырында хемчег болур.

Удуртула болдурган, совет тө-лөвлөр чаа саналдар кирип турар чүүлдерин ужу-рутказын тодар-гайлашкан, А. А. Громыконун онзалар демдеглеш болза, барын талакы күрүнелер-биле дугуржууш-кун чедип аалдыр СССР-нин со-нуургалдыг, кайы-кайы чөпшөргөжиринге үндөш чуга-алажып турар айтырларын шийитирлээрине сонуургалдыг. Барын Берлин дугайында болгаш Гер-мания-биле тайын керээнин дугайында айтырны дугуржууш-куну шийитирлээр турарына Совет Эвилели чайгыш чок чүтүп турар.

Ооң соонда совет төлөвлерин баштык болдун кирип саналдарын Германияга болгаш байла-га кандыг түнелдиг болурун көргөш. Ийит-герман комитет дугайында санал барын талакы күрүнелерин чазактарынга таарышпас эвес болур ужурут, чүге дөргө нылг аязымды органнын тургузарын олар боттары чугаалап турган деп чүгөи демдеглеш, А. А. Громыконун чугаалаан болза, ГР-нин болгаш ГР-нин аразында харылзааларын калбартырып болгаш хөгжүдери-ге илг бер, Германияны калтыр-тыр талазы-биле тодаргай хем-чеглерин чугаалажып көр болган ажалдан кылган, а ол ышкыш Гер-мания-биле тайын керээнин белет-кери-биле болган чарары-биле хол-баалыг айтырларын көр ужу-рут.

Бир эвес комитетти тургузар дугайында санал кайы-бир герман күрүнелерге таварыш чок болуп бер

Хлеб, чер болгаш Америка диптиң хосталгазы дээш демисел калбарып турар

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Кубаның улустун социалисттик партиязын национал комитетинин күүсөкчи бюрозунун «хосталга дээш база бистин улустарыныска ууру импе-риалисттик реакциянын калыг-дош-кун деринлашкыныне ууру демиселдин бистин дипте калбарыш-кыны» деп эгелг кийгырыны Кубаның «Нотисис де ой» солуну паралаан. Кийгырында чугаалап тур-гары болза: «Хлеб, чер болгаш бистин диптин хосталгазы дээш демисел хүн келген тудум калба-рып турар.

Кубага болгаш Венесуэлага бо-лушкунунарын соонда ол демисел ара доктааан, харын калбарып турар. Ол демисел ам Никарагуага чедип чатыла берген, мына револю-ция болуп турар. Никарагуаның улусу тулушкунче көдүрүлген; демократия дээш коммунисттик пар-тияда консервативтик бөлүктөргө чедип калбарып турар иштики демиселдин күчүлү фронтуну сыйрып калтышкан. Чыскаалар болгаш Со-мосаның дээрбечилеринин шивезин уузаал турар месидегишкын-кер ол фронтунуң салдары-биле хоорайн кудумчуларында болуп турар...

Стреснерин дээрбечи чорун бо-жанылар салгып турар массаларын демисел Паратгайла калбарып тур-бар болгаш эрге-чатырга турар партияга бейи салдарын чедирип турар. Ол демисел болза-ол күрү-нени реалыс болгаш чартык феодаал тургузуунуң үндөштерин бо-жанылашкан.

Чазактын калыг-дошкун полити-казына удулашышкынын ме-деглээр дээш Эквадорда Гваяль-дин чурттакчылары университет студенттеринге башташып алгаш кудумчузе унуп келген...

Санта-Домингода (Доминикан республика). — Тайылбыр ред.) Тру-хильонун өң-не кадыг-дошкун бол-гаш эрги ёзунуң дээрбечилери... бистин аалдары революцияныска чок кылдыр деп чыдаа-биле Куба-же халдаашкыны Вашингтонун дөткөмчизи-биле белеткеп турар.

Таарымкаас чоруктуу шимчээшкын мында база тыттып келген болгаш хосталга дээш демиселге чүткүл өзүп турар. Демократтыг күштер-ге ууру демиселге Трухильо «ак-көк дивизиянын» киржикчилери чүс-чүс фалангистерин болгаш наци-стерин база франкочу Испанияда хордала тып алган гитлерж парашот корпустарын аздөдип алган» деп чүвени кийгырында сагынды-рып турар.

Нинити-биле бирги черин Пр-кутск областын спортчулары алган. Олар сес мергелдерге чедип кезек бири черлерин болгаш бир мергел-жилге дөрткү черин ууру ап, нини-ти-биле 11 санкы болган. Ийги черин—Красноярск крайнын ко-мандамы, үшкү черин—Новосибирск.

ЧАЗАЛГА

Бо чылдың июнь 11-ле үнгөн № 116 (4344) «Шын» солунуң бири арында «Венгриянын теле-граф агентстваның база «Неспа-ли» солунуң айтырларын-га өш Н. С. Хрущевтин харылза-рына» бешик абазынын эң сөөлү домаан «Бо уеник байдалдары тур-

1959 чылдың ашка-эт-херек-сел лотерейинин (ийги үндү-рүлгезинин) тиражы 1959 чыл-дың июнь 30-де Куйбышев хо-райга болур.

3 рубль өртөктөг билет-биле «Волга» азы «Москва» деп ав-томашинаны, мотоциклди, ба-жыны, пианинону, радио-лу, аккордиону, радиоприемникти, фотоаппаратты, боону, чага-латоргени, хол шагын, даараныр машинаны, холодильникти бо-лаш эске-лаа үнелг чүүлдерин ойнап ал болур.

Ийги үндүргөниң дотерей билеттерин сакып алгыр дала-жынар.

Билеттерин ажаалга кассала-рында, магазинерде, киоскер-де, кинотеатрлар кассаларында сакып турар.

Куражаалга кассаларын болгаш ийиркелерин область эргелели.

ТЫВА ОБЛАСТЫН ХОГЖУМ-ШИН ТЕАТРЫ

НОГАН ТЕАТРА

Июнь 13-те

Р. Хубенова биле Г. Хугаевтиң

«СОФИЯНЫҢ ЫРЫ»

деп 3 көжөгелг ийиш

тыва дылга болур.

Эгелери кезежизинин 8 шакта.

Кызыл хоорайын Каменская ку-думчузунун № 62 бажыла чурттал-га хамааты Эрикт Альбертович Русман Ленинград хоорайын Лебе-дева № 10-н бажыны 1-я кварти-ровада чурттал чурат Валентина Степа-нова Русмандан чарлар дугайында херекти көдүрүп турар. Ук херек-ти Кызыл хоорайын 1-ги участо-гун улус суаунага көөр.

оралакчызынын, партияны амырал кидизинин 23-54, харыскалыг секретарынын, транспорт кидизинин 22-64, чааза кидизинин 21-